

Time (3) Hours

(Marks - 100)

Note : 1. All questions are compulsory.
2. All questions carry equal marks.

1. Solve any two questions from the following.

- a. Explain the importance of water and soil management in applied farming practices.
- b. Explain the importance of applied farming system in rural development.
- c. Explain the importance of agriculture allied industries in applied agriculture.

2. Solve any two questions from the following

- a. Explain the meaning of agro-ecology and review the factors related to agro-ecology.
- b. What is Zero Budget Farming? Explain the importance of zero budget farming.
- c. What is mixed cropping system? Explain the role of mixed cropping system in making agriculture profitable.

3. Solve any two questions from the following.

- a. Review the various essential factors for the horticulture development.
- b. Explain the importance of horticulture in rural development.
- c. State the different types of nursery.

4. Solve any two questions from the following.

- a. What is forestry? State the different types of forests.
- b. Explain the concept of social forestry; explain the importance of social forestry in detail.
- c. Explain the importance of public participation in forest conservation.

5. Solve any two questions from the following.

- a. Explain the importance of organic farming by giving the definition of organic farming.
- b. Explain the importance of nursery in horticulture development.
- c. Explain the concept of horticulture and explain its nature.

वेळ (3) तास

(गुण - 100)

सूचना -

- 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
- 2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

१. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- अ. उपयोजित शेती पद्धतीतील पाणी व माती व्यवस्थापनाचे महत्त्व विषद करा.
- ब. उपयोजित शेती पद्धतीचे ग्रामीण विकासातील महत्त्व विशद करा.
- क. शेती पूरक उद्योगांचे उपयोजित शेतीतील महत्त्व स्पष्ट करा.

2. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा

- अ. कृषी परिस्थितीकीचा अर्थ सांगून कृषी परिस्थितीकीशी संबंधित घटकांचा आढावा घ्या.
- ब. शून्य बजेट शेती म्हणजे काय? शून्य बजेट शेतीचे महत्त्व सांगा.
- क. मिश्र पिक पद्धती म्हणजे काय? शेती फायदेशीर करण्यात मिश्र पिक पद्धतीची भूमिका स्पष्ट करा.

3. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- अ. फलोद्यान विकासासाठी आवश्यक विविध घटकांचा आढावा घ्या.
- ब. फलोद्यानाचे ग्रामीण विकासातील महत्त्व स्पष्ट करा.
- क. रोपवाटिकेचे विविध प्रकार सांगा.

4. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- अ. वनीकरण म्हणजे काय? वनांचे विविध प्रकार सांगा.
- ब. सामाजिक वनीकरण संकल्पना स्पष्ट करून, सामाजिक वनीकरणाचे महत्त्व सविस्तर सांगा.
- क. जंगल संवर्धनातील लोकसहभागाचे महत्त्व स्पष्ट करा.

5. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- अ. जैव शेती व्याख्या सांगून जैव शेतीचे महत्त्व सांगा.
- ब. रोपवाटिकेचे फलोद्यान विकासातील महत्त्व स्पष्ट करा.
- क. फलोद्यानाची संकल्पना स्पष्ट करून तिचे स्वरूप स्पष्ट करा.
